

Antaa taiteen puhua!

Kettukin strategialuonnos
2021-25 kommentoitavaksi

Kettukin vuoden taiteilija 2021 Joannis Clementides ja omakuva yksityisnäyttelyssä
Matkustan tähtien alla

Kettuki on
Suomen
erityistaidetoiminnan
edunvalvoja ja
asiantuntijaverkosto

Kettuki parantaa
tukea tarvitsevien ihmisten
mahdollisuutta opiskella ja
harrastaa taidetta sekä
työskennellä taiteen alalla

Taide on tärkeä ihmisoikeus

Meille taide on tärkeä ihmisoikeus siksi, että sillä on aivan erityinen ominaislaatu. Taiteen tekeminen on tapa viestiä. Se on oman kulttuurin ilmaus.

Taiteen avulla äänensä voivat yhdenvertaisesti saada kuuluville myös ne, joilta puuttuvat sanat.

Taide on osallisuutta, sillä voi vaikuttaa ja kuulua joukkoon, omalla äänellään.

Tukea tarvitsevien henkilöiden asema on joskus muiden ihmisten ja yhteiskunnan rakenteiden toimesta rajattu ja rajoitettu.

Taiteessa on vapaus ajatella itsenäisesti ja jakaa ajatuksiaan yhteisössä.

Olen aina halunnut tehdä taidetta, mutta minulla ei ollut mahdollisuutta päästä taidekouluun. Nyt olen siellä missä haluan olla. Olen niin onnellinen, kun saan tehdä taidetta. Taide merkitsee minulle vapautta. Siinä mikään ei ole väärin ja voin tehdä kaiken omalla tavallani.

Joistain asioista on hankala puhua. Voin näyttää ne kuvissani.

Osallisuus taiteeseen ja kulttuuriin on jokaisen oikeus

Meille on tärkeää, että myös tukea tarvitsevilla ihmisillä on tasa-arvoiset mahdollisuudet taiteeseen ja kulttuuriin ja taiteella viestimiseen.

Haluamme edistää eettisesti toteutettua taidetoimintaa, jossa tukea tarvitsevan henkilön on mahdollista toimia, tulla nähdyksi, kuulluksi ja tunnustetuksi ainutlaatuisena ihmisenä, omana itsenään, taiteen tekijänä ja arvokkaana osana yhteisöä.

Osallisuuden toteutuminen yhteisössä edellyttää yhdessä toimimista niin, että jokaisella on todellisia mahdollisuuksia ja valtaa vaikuttaa yhteisön asioihin ja kantaa niistä vastuuta.

Taiteen hyvinvointivaikutukset

Taide vaikuttaa tutkitusti ihmisen hyvinvointiin ja haluamme tehdä myös näitä vaikutuksia näkyväksi.

Taikusydän on valtakunnallinen kulttuurihyvinvoinnin yhteyspiste, josta on saatavilla laadukasta informaatiota aiheesta.

Taiteen ja taiteellisen toiminnan on todettu tutkimuksissa parantavan mm. eri ikäisten ihmisten kognitiivisia kykyjä, eli kykyä havainnoida ja oppia, sekä soveltaa hankittua tietoa.

Taideharrastuksen avulla on mahdollista oppia itsetuntemusta ja itseilmaisua, tunnetaitoja, sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutusta toisten ihmisten kanssa taiteellisen harrastuksen tarjoamassa turvallisessa tilanteessa.

Erytystä tukea tarvitseville henkilöille taiteellinen toiminta voi opettaa uudenlaista itsetuntoa ja käsitystä itsestä ja sitä kautta vaikuttaa ystävyys-suhteisiin sekä vuorovaikutustaitojen kehittymiseen.

Kettukille taiteen itseisarvo ja välinearvot eivät ole ristiriidassa keskenään.

Erityistaidetoiminta tutuksi

Erityistaidetoiminnasta tekee erityistä tuen tarve. Tukea tarvitsevat taiteen tekijät eivät ole yhtenäinen ryhmä. Jokaisella on oma yksilöllinen ja tilanteestakin riippuvainen tuen tarpeensa.

Erityistaidetoiminnan alaan kuuluu kehitysvammaisten, autismin kirjon henkilöiden sekä laaja-alaisia oppimisen ongelmia omaavien henkilöiden tuettu taidetyöskentely.

Suomessa ammattimaisesti ohjatun tuetun taidetoiminnan piiriin pääseminen voi olla vaikeaa. Toimintaa järjestetään vain harvoilla paikkakunnilla. Toimintaan mukaan pääseminen riippuu usein henkilön ja hänen perheensä aktiivisuudesta sekä asuinpaikasta.

Kettuki haluaa olla mukana tekemässä toimintaa näkyväksi, levittämässä hyviä toimintamalleja ja tukemassa verkoston yhteistyötä.

Yhdenvertaisuuden puolesta

Vammaispalvelulain uudistaminen on parhaillaan käynnissä ja sen tavoitteena on toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa ja kunnioittaa ihmisen itsemääräämisoikeutta.

Haluamme olla yhteistyössä mukana edistämässä näiden tavoitteiden toteutumista. Mahdollisuus viestiä taiteen avulla luo edellytykset myös laajemmalle yhteiskunnalliselle ja kulttuuriselle osallisuudelle. Taidetoiminnan tarve on tärkeää tunnistaa jo palvelutarveselvityksen vaiheessa. Samoin on tärkeää, että taidetoimintapalvelu toteutuu ammattimaisesti hoidettuna taiteen ja sosiaalialan hyvässä monialaisessa yhteistyössä, kummankin ammattitaitoa kunnioittaen.

Suomessa on kasvava joukko tukea tarvitsevia koulutuksen saaneita ammattitaiteilijoita, joilla on oikeus taidetyöhön ja oikeus harjoittaa ammattiaan. Haluamme edistää taiteilijoiden ja erityistaidetoiminnan verkoston ammattimaisia mahdollisuuksia toimia taiteen kentällä ja nostaa samalla taiteen moniäänisyyttä kuuluville.

Kettukin päätehtävät

VAIKUTTAA RAKENTEISIIN

- Puolustaa tukea tarvitsevien henkilöiden kulttuuristen oikeuksien toteutumista ja osallisuutta sekä taiteilijoiden oikeutta taidetyöhön
- Tehdä taiteen laaja-alaisia hyvinvointivaikutuksia näkyväksi

TUKEA VERKOSTON JA TAITEILIJOIDEN TOIMINTAA

- Kettukin tavoitteena on tukea kaikkien, eri rooleissa erityistaidetoimintaan osallistuvien henkilöiden ammatillista identiteettiä, kehittymistä ja yhteistyötä.

LISÄTÄ TAITEEN MONIÄÄNISYYDEN KUULUVUUTTA

- Lisätä erityistaidetoiminnan alan näkyvyyttä ja parantaa taiteilijoiden saavutettavuutta taidemaailmassa.

Toiminnan
painopisteet

Antaa taiteen puhua!

Erityistaidetoiminta ja taiteilijat tutuksi:
Tiedon saavutettavuuden parantaminen ja
näkyvyyden lisääminen

Yhteistyössä on voimaa!
Tukea valtakunnallisen ja kansainvälisen
verkoston yhteistä toimintaa ja hyvien
toimintamallien leviämistä.

Toimintaamme ohjaavat arvot

Ihmisarvo

Yhteisenä perustana meillä on kunnioitus ihmisoikeuksia ja jokaisen ihmisen ainutlaatuisuutta kohtaan. Niiden ilmenemismuotoja ovat yhdenvertaisuus ja osallisuus.

Eettisyys

Olemme sitoutuneet eettiseen erityistaidetoimintaan, jossa on valmius käydä toimintatavoista avointa eettistä pohdintaa. Kysymyksiä oikeasta ja väärästä menettelystä joudutaan pohtimaan erilaisissa tilanteissa ja usein yllättäen. Vaikka yleiset periaatteet ovat jaettuina ja yleisesti hyväksytyinä, yksittäisiin eettisiin kysymyksiin on haastavaa tarjota yksiselitteisiä ja kattavia vastauksia. Epäkohtien ja epävarmuuksien esille nostaminen on avain alamme kehitykseen.

Taide

Taide on meille tärkeä. Taide ei tarvitse perusteluja. Osallisuus taiteeseen on perusoikeus, joka kuuluu kaikille. Taiteen moniäänisyys pitää myös kuulua taiteessa. Taiteella on myös terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vaikutuksia. Eettisessä erityistaidetoiminnassa taiteen itseisarvo ja välinearvot eivät ole ristiriidassa keskenään.

Rohkeus

Olemme rohkeita kokeilemaan ja etsimään uusia ratkaisuja yhdessä kumppaneiden kanssa.